

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintuplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiariam reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Principium 6. Paria delicta mutua Compensatione tolluntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](#)

Non est in mora, qui potest exceptione legitima se tueri.

Sensus.

Hoc est, qui potest justam causam allegare, ob quam deinde pecculerit solutionem debiti sui, non est censendus culpabilis, moram admisisse, atque adeo nec ad damnum ex ea sustinendum obligatus.

Authoritas.

Desumptum est ex l. 6. decret. c. ult. reg. 60. illudque ferunt & approbant Dynus & Canif. in tr. de reg. Juris.

Ratio.

Quia cum lex solutionem aut restitutionem imperata firmativa sit, hoc ipso non obligabit, si justa causa editius causans à restitutione vel solutione, atque adeo nec culpe-
rem moram admisisse dicendus est, qui ex tali causa solu-
tione vel restitutionem aliquanto tempore differt.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, qui cum Creditore suo patre est, ne à se pecunia peteretur, non esse in mora, sed per exce-
ptionem pacti defendi, uti ex §. Præterea Inst. de exceptio-
nibus et ceteris.

Deducitur 2. Eum, qui sub pacto Legis Communi-
tatem aliquam oppignoravit, & juravit non contravenire, pote-
stea vero in justè impeditus infra diem statutum non re-
posse eam redimere post eam diem, uti in cap. Significatio-
ne pignoribus definitur.

Deducitur 3. Eum, qui aliquid metu coactus, aut delicto, aut lapi-
ductus promisit, aut errore quoad substantiam lapsum, accep-
tum censeri in culpabili mora esse, si non restitutus, quando in-
pellatur à Creditore, uti in §. verbi gratiâ Inst. de con-
victu et ceteris.

PRINCIPIVM VI.

*Partia delicta mutua compensatione tol-
luntur.*

Authoritas.

Hoc est, quando aliquis per delictum aliquid alium offensio[n]e, & in simili genere vicissim ab eo est l[ea]sus, non potest ei satisfactionem petere, sed obligationem, quam alter curavit, per suam obligationem, quā ipsi ille obstrictus est, b[ea]tum quā deinde potest compensatam.

Authoritas.

Defumptum est ex cap. Intelleximus. 6. de Adulterio. I-
merito: Viro. 39. ff. Soluto matrimonio, illudque expli-
citum approbat Barbosa axiom. 174. cum multis aliis.

Ratio.

Juris Quia, eūm per delictum quilibet alteri sit debitōr factus
ad officinam tollendam, merito perinde dicuntur
aliqua per mutuam compensationem sublata, atque de-
finita ad eum unius tollitur, si vicissim ipse Creditor simile debi-
nec cultus contraxit.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Conjugem non posse petere divortium
ad adulterium, si & ipse in idem crimen inciderit, uti in cap.
e suo postulat Fraternitas. 7. de adult. definitur.
Deducitur 2. Eum, qui graviter alteri detrahit, liberari
excepit, uti Tolet. Less. Silvest. Malderus Molin. Dian. a-
ccordantibus, uti Busenbaum l. 3. tr. 6. c. 1. du. 3. docent.
Deducitur 3. Si sponsa permittat se tangi impudicè ab
ipsa oscula & amplexus, & ipse quoque Sponsus tam fre-
quent et exercet similes tactus, ut merito timeri possit, ne fi-
cificare possit, posse & Sponsam resilire à Sponsali-
tate, uti Laym. Coninck. apud & cum eodem Busenbaum l. c.

§. IV.

De Principiis ad Contractus pertinentibus.

PRINCIPIUM I.

Contractus ex conventione Legem
accipere dignoscuntur.

L 1 3

Sensus